

Република Србија
РАЗВОЈНА АГЕНЦИЈА СРБИЈЕ

УПУТСТВО

**ЗА СПРОВОЂЕЊЕ ПРОГРАМА ПОДРШКЕ ПРИВРЕДНИМ
ДРУШТВИМА ЗА УЛАЗАК У ЛАНЦЕ ДОБАВЉАЧА
МУЛТИНАЦИОНАЛНИХ КОМПАНИЈА У 2020. ГОДИНИ**

САДРЖАЈ

ПОЈМОВИ И СКРАЋЕНИЦЕ	4
Појмови	4
Скраћенице	5
1 ОСНОВНЕ ИНФОРМАЦИЈЕ О ПРОГРАМУ	5
1.1 АКТИВНОСТИ ПРЕДВИЂЕНЕ ПРОГРАМОМ	7
1.2 ПРАВНИ ОКВИР	9
1.3 ЦИЉЕВИ ПРОГРАМА	9
1.3.1 Општи циљ	9
1.3.2 Специфични циљеви и очекивани резултати	9
1.3.3 Индикатори Програма	10
1.4 РАСПОЛОЖИВА ФИНАНСИЈСКА СРЕДСТВА	10
1.5 НАЧИН ИСПЛАТЕ	10
1.6 ВРЕМЕНСКИ ОКВИР ЗА РЕАЛИЗАЦИЈУ ПРОГРАМА	11
2 УСЛОВИ ПРОГРАМА	12
2.1 УСЛОВИ ЗА ПОДНОСИОЦЕ ПРИЈАВА	12
2.2 БРОЈ ПРИЈАВА ПО ПОДНОСИОЦУ И ДРУГЕ НАПОМЕНЕ	12
3 ПОСТУПАК СПРОВОЂЕЊА ПРОГРАМА	13
3.1 ТОК ДОГАЂАЈА У ПОСТУПКУ СПРОВОЂЕЊА ПРОГРАМА	13
3.1.1 Права и обавезе током процеса дијагностике пословних перформанси	14
3.1.2 Детаљно појашњење појединих сегмената спровођења Програма	14
3.2 НАЧИН ПРИЈАВЉИВАЊА	18
3.2.1 Документација која се доставља	18
3.2.2 Место за достављање документације	18
3.3 ОЦЕНА И СЕЛЕКЦИЈА ПРИЈАВА	19
3.3.1 Провера формалне исправности поднетих пријава	19
3.3.2 Доношење одлуке о избору Корисника Програма	19
3.4 КРИТЕРИЈУМИ И ПОНДЕРИ ЗА ОЦЕЊИВАЊЕ ПРИСПЕЛИХ ПРИЈАВА	19
3.5 НАЧИН БОДОВАЊА ЗА СВАКИ ОД КРИТЕРИЈУМА	20
3.5.1 Просечан број запослених у привредном друштву у 2019. години	20
3.5.2 Раст вредности основних средстава у периоду од претходне три године	21
3.5.3 Раст масе плата у периоду од претходне три године	21
3.5.4 Раст пословних прихода у периоду од претходне три године	22
3.5.5 Раст извоза у периоду од претходне три године	23
3.5.6 Просечна плата у 2019. години	23
3.5.7 Носилац сертификата IATF16949 / IRIS/CE/3A/ SEN	24
3.5.8 Писмо препоруке	24
3.6 ЗАКЉУЧИВАЊЕ УГОВОРА (О ДОДЕЛИ БЕСПОВРАТНИХ СРЕДСТАВА)	24
3.7 ДОКУМЕНТАЦИЈА КОЈА СЕ ПОДНОСИ У ТОКУ И НАКОН РЕАЛИЗАЦИЈЕ ПРОГРАМСКИХ АКТИВНОСТИ	25
3.8 ОБАВЕЗЕ КОРИСНИКА ПРЕМА РАС	26
3.9 РЕАЛИЗАЦИЈА УГОВОРА	26
3.10 ОДУСТАНАК	27

**ПРОГРАМ ПОДРШКЕ ПРИВРЕДНИМ ДРУШТВИМА
ЗА УЛАЗАК У ЛАНЦЕ ДОБАВЉАЧА МУЛТИНАЦИОНАЛНИХ КОМПАНИЈА**

ПОЈМОВИ И СКРАЋЕНИЦЕ

Појмови

Пријава	Скуп свих образаца и докумената дефинисаних Јавним позивом и овим упутством која се подносе ради пријаве на Програм.
Подносилац пријаве	Привредно друштво које се пријавило на Јавни позив.
Прихватљиви Подносилац пријаве	Привредно друштво које се пријавило на Јавни позив и благовремено предало потпуну и уредну документацију.
Корисник Програма	Подносилац пријаве који је изабран од стране РАС на основу критеријума за рангирање, а који ће проћи кроз фазу дијагностике пословних перформанси.
Мултинационална компанија	У смислу овог Програма је компанија која: 1) Има производне погоне у најмање три државе ¹ ; 2) Запошљава најмање 1000 радника ¹ ; 3) Има остварен укупан пословни приход од преко 200.000.000,00 евра на нивоу групе ¹ ; 4) Послује у циљаним секторима наведеним у овом Програму.
Савет МНК	Саветодавни одбор Програма састављен од стране високих представника мултинационалних компанија које послују у Републици Србији.
Дијагностика пословних перформанси	Процес евалуације Корисника Програма, на бази методологије која је настала по узору на <i>EFQM</i> модел <i>најбољег начина пословања</i> .
Локални добављач	Привредно друштво регистровано у Републици Србији које испуњава или може да испуни услове за укључење у ланац добављача мултинационалне компаније.
Оправдани трошкови	Оправдани трошкови су трошкови пројекта без урачунатог ПДВ, за које се одобравају бесповратна средства.
Добављач мултинационалне компаније	Привредно друштво регистровано у Републици Србији које се налази на листи добављача мултинационалне компаније, и активни је добављач ² производа из групе директних/индиректних материјала ³ .
Добављач добављача Мултинационалне компаније	Постојећи или потенцијални добављач добављача Мултинационалне компаније, који јесте / се може интегрисати у ланац вредности Мултинационалне компаније.

¹ Према достављеним подацима из Писма препоруке или у складу са последњим јавно објављеним годишњим извештајем за целу групацију

² Постоји доказ о активном комерцијалном односу са мултинационалном компанијом.

³ Директни материјали, интегрисани у готов производ, улазе у саставницу готовог производа. Индиректни материјали, који нису интегрисани у готов производ, не улазе у саставницу готовог производа. Под категоријом индиректних материјала мисли се превасходно на алате и приборе који се набављају за потребе производног процеса мултинационалне компаније.

Скраћенице

Програм подршке привредним друштвима за улазак у ланце добављача мултинационалних компанија	Програм
Јавни позив у оквиру Програма подршке привредним друштвима за улазак у ланце добављача мултинационалних компанија	Јавни позив
Развојна агенција Србије	РАС
Мултинационална компанија	МНК
Акредитационо тело Србије	АТС
Агенција за привредне регистре	АПР
Централни регистар обавезног социјалног осигурања	ЦРОСО
Република Србија	РС

1 ОСНОВНЕ ИНФОРМАЦИЈЕ О ПРОГРАМУ

Развојна агенција Србије, у складу са стратешким приоритетима Владе Републике Србије, покренула је 2018. године, Програм подршке привредним друштвима за улазак у ланце добављача. Програм пружа могућност привредним друштвима да уз интервенцију унапреде своје пословне перформансе и испуне услове да постану добављачи МНК.

РС је у претходном периоду била изузетно успешна у области привлачења директних страних улагања у производним делатностима, што се потврђује кроз континуиране високе пласмане на свим релевантним међународним рангирањима у овој области. Компаније које су на овај начин започеле пословање и производне активности у РС постале су генератори економског раста и кључни привредни субјекти у својим областима, било да се ради о параметрима запошљавања, укупног промета или спољнотрговинске активности.

РС је земља растућег сектора малих и средњих предузећа, са све већим ангажманом у области производње компоненти и полупроизвода за финалну уградњу у комплексне готове производе, било да се ради о превозним средствима, производним машинама и опреми, намештају, електроници или другим производима за личну и индустријску употребу. Развој локалних добављача са способностима интеграције у ланце вредности МНК, у комбинацији са значајним страним директним улагањима у овој области, показују потенцијал за даљи раст и унапређење привредних друштава. Напредак у овој области би обезбедио додатно отварање нових радних места и економски раст. Из свих наведених разлога, иницирана је реализација Програма подршке привредним друштвима за улазак у ланце добављача мултинационалних компанија, који је предвиђен Годишњим програмом рада РАС за 2020. годину.

У великом броју случајева неопходно је да Локални добављачи значајно побољшају своје пословне перформансе (добивање одређених сертификата, унапређење процеса управљања и проширења производних линија) како би достигли ниво неопходан за улазак у мрежу добављача МНК. Проблем се јавља у чињеници да домаћа привредна друштва не могу са потпуном сигурношћу да утврде на који начин би требало да унапреде своје пословање. Додатни ризик представља достизање неопходног обима пословања како би предметно улагање било исплативо.

С друге стране, кроз директну сарадњу МНК има прилику да препозна ризик да Локални добављач неће бити у могућности да самостално реализује неопходна унапређења. У највећем броју случајева МНК које послују у РС немају ни људске ни материјалне ресурсе за подршку развоју Локалних добављача.

Из горе поменутих разлога, МНК се након покретања производње у РС, често опредељују да наставе сарадњу са постојећим добављачима из иностранства. Оваквој одлуци МНК доприносе и разлике у пословним обичајима и комуникацији. Из истих разлога, ниво интегрисаности страних улагача у локални економски систем је врло низак, па је доминантан образац пословања да близу 90% свих компоненти увозе и преко 90% свих готових производа извозе из РС.

РАС се, креирањем Програма определио да посредује у стварању оквира за успостављање комерцијалних односа између МНК и домаћих привредних друштава, а све у циљу остваривања боље интеграције страних улагача у локални економски систем.

Програм је базиран на најбољим искуствима имплементације сличних активности у земљама Западне и Централне Европе. Планирано је да се Програм спроводи континуирано 5 година, уз допринос свих учесника у креирању стратегије развоја, а у циљу стварања услова за повезивање МНК и домаћих привредних друштава.

Додатно, Програм је од стратешког значаја који се огледа у подизању капацитета Локалних добављача, а у циљу интеграције у глобалне комерцијалне токове и глобалне ланце вредности.

Програм обухвата анализу потреба МНК, мапирање потенцијалних добављача, спровођење дијагностике пословних перформанси Локалних добављача, помагање Корисницима Програма у циљаном подизању производних капацитета, као и накнадном повезивању са потенцијалним купцима.

Анализа РАС, из претходног периода, показала је да страни улагачи, корисници подстицаја за привлачење директних улагања, увозе производне машине, сировине и репроматеријал, у вредности од преко 1,6 милијарди евра на годишњем нивоу. Процењује се да је крајем 2019. године ова вредност била већа од 2 милијарде евра, те да постоји значајан простор да се путем подизања капацитета домаћих привредних друштава, оптимизује укупан обим набавки МНК и тиме достигне пун утицај директних улагања у производном сектору на економски развој земље.

Из свих горе наведених разлога, РАС, почев од 2018. године, уз подршку Светске банке, реализује Програм подршке привредним друштвима за улазак у ланце добављача мултинационалних компанија.

Програм обухвата:

1. Идентификацију потенцијалних добављача МНК у РС и сагледавање њихових тренутних могућности;
2. Идентификацију и мапирање група привредних друштава, по производима и компонентама / типовима компоненти;
3. Утврђивање потреба МНК присутних у РС, у релевантним индустријским секторима, за производима и услугама које могу бити предмет набавке од домаћих привредних друштава;
4. Развијање базе података привредних друштава и типова производа, релевантних за успешну имплементацију Програма;
5. Расписивање Јавног позива за подршку унапређења пословних перформанси привредних друштава која имају потенцијал, да уз интервенцију РАС, испуне критеријуме неопходне за укључивање у ланце добављача МНК;

6. Селекција Корисника Програма и праћење процеса унапређења пословних перформанси, кроз одабрани пакет интервенција потврђен од стране РАС;
7. Промоцију Корисника Програма према међународној пословној заједници, кроз организацију конференција и других промотивних активности.

Производни сектори који су предмет подршке Програма су: аутомобилска индустрија; уређаји и компоненте за аутомобилску индустрију (пластика, гума, машине /опрема); обрада метала; сектор машина и опреме за друге намене; сектор гуме и пластике; сектор производње кућних апарата и делова кућних апарата; сектор електричних и електронских система и елемената електричних и електронских система.

Временски оквир реализације Програма одређен је на основу следећих потреба:

- Активности обухваћене Планом унапређења, за сваког Корисника Програма, не могу трајати дуже од 18 месеци од дана доношења Одлуке о одобравању области за мере интервенције;
- Препозната је потреба да се прате и анализирају ефекти Програма како би се одговорило на питање да ли је Програм креиран тако да отклања препреке повећању обима набавки МНК од стране локалних добављача, као и да се утврди ли су и које интервенције потребне, и да ли су потребне одређене измене регулативе;
- Програм може јасно да раздвоји информације и резултате које имају шири утицај на разумевање од стране локалних компанија, за све могућности да се укључе у ланац вредности МНК, као и да јасно назначи шта је неопходно од стране локалних компанија како би се наведено реализовало.

Како би Програм испунио претходно наведене циљеве и пружио одговарајућу подршку Корисницима Програма, РАС је иницирао формирање Савета МНК састављеног од стране представника релевантних МНК које су присутне са својим пословним операцијама на територији РС.

1.1 АКТИВНОСТИ ПРЕДВИЂЕНЕ ПРОГРАМОМ

Програмом се суфинансирају активности Корисника Програма на припреми и реализацији унапређења пословних перформанси, а у складу за захтевима МНК. Програмом ће се суфинансирати следеће групе активности:

- Улагање у материјалну имовину Корисника Програма, под чиме се подразумева куповина производне опреме (до 3 године старости) – РАС ће суфинансирати ову активност у висини до 40% од укупне вредности оправданих трошкова, а у максималном износу од 12.000.000 РСД;
- Улагање у материјалну имовину Корисника Програма, под чиме се подразумева унапређење производних хала, у складу са технолошким захтевима циљаних индустријских сектора⁴ – РАС ће суфинансирати ову активност у висини до 60% од укупне вредности оправданих трошкова, а у максималном износу од 10.000.000 РСД;
- Улагање у материјалну имовину Корисника Програма, под чиме се подразумева куповина и инсталација опреме за аутоматизацију / дигитализацију / оптимизацију постојећих производних процеса, као и напредних система / опреме за међуфазну контролу квалитета и квалитета готових производа – РАС

⁴ У смислу овог Програма, а у наведеној активности, не суфинансирају се грађевински радови.

- ће суфинансирати ову активност у висини до 70% од укупне вредности оправданих трошкова, а у максималном износу од 15.000.000 РСД;
- Консултантска подршка за оптимизацију производних процеса у складу са очекиваним стандардима управљања производним процесима у циљним секторима, посебно оптимизација постојећих производних линија, успостављање серијске производње и примена контроле квалитета – РАС ће суфинансирати ову активност у висини до 70% до укупне вредности оправданих трошкова а у максималном износу од 5.000.000 РСД;
 - Консултантска подршка за увођење или унапређење корпоративног управљања, посебно управљање базирано на резултатима, стратешко и оперативно планирање, управљање људским ресурсима, истраживање тржишта⁵, извештавање као и израда и имплементација софтверских решења за оптимизацију пословних процеса и начина доношења одлука – РАС ће суфинансирати ову активност у висини до 70% од укупне вредности оправданих трошкова, а у максималном износу од 2.500.000 РСД
 - Консултантска подршка за сертификацију система квалитета према захтевима стандарда специфичних индустријских грана – РАС ће суфинансирати ову активност у висини до 50% од укупне вредности оправданих трошкова, а у максималном износу од 2.500.000 РСД⁶.

РАС задржава право да коригује коначни процентуални удео суфинансирања.

У циљу спровођења активности обухваћених Планом унапређења и у складу са наменом Програма, Корисник Програма је у обавези да уговоре о реализацији наведених активности закључује искључиво са лицима која нису његова повезана лица, као и са лицима која нису повезана са његовим законским заступником, а у смислу Закона о привредним друштвима.

У вези са ангажовањем стручног пружаоца консултантских услуга предвиђене су следеће смернице, и то:

- Најмање 10 година искуства рада у предметној области, од тога минимум 5 година у оквиру МНК;
- Најмање 5 година искуства на руководећим позицијама у предметној области;
- Најмање 5 година искуства у имплементацији пројеката у предметној области у својству екстерног консултанта;
- Најмање 5 имплементираних пројеката у предметној области у претходне 3 године.

Корисник Програма је у обавези да пре закључивања Уговора са пружаоцем консултантских услуга, обавести РАС о свом избору.

РАС задржава право да, у случају да изабрани консултант не одговара опису датом кроз наведене смернице, затражи да Корисник Програма ангажује пружаоца консултантских услуга који ће одговарати претходно наведеном.

⁵ У смислу овог Програма, подразумева активности индустријског маркетинга, односно истраживања тржишта у циљу повећања обима пласмана производа и проналажења нових клијената.

⁶ IATF16949/FSC/IRIS/CE-3A/ CEN _ _ _ (припадајући појединачни специфични стандард у групи CEN стандарда)

У случају да Корисник Програма закључи Уговор са консултантом који не одговара опису датом кроз наведене смернице, РАС задржава право да Кориснику Програма одбије рефундацију трошкова за овако пружене консултантске услуге.

1.2 ПРАВНИ ОКВИР

Правни оквир за реализацију Програма чине: Закон о улагањима („Сл. гласник РС”, бр. 89/2015 и 95/2018); Закон о јавним агенцијама („Сл. гласник РС”, бр. 18/05 и 81/05 и испр. 47/18); Закон о контроли државне помоћи („Сл. гласник РС”, бр. 51/2009, 78/2019); Закон о привредним друштвима („Сл. Гласник РС” бр. 36/11, 99/11, 83/14– др. Закон, 5/15, 44/18, 95/18 и 91/2019); Уредба о правилима за доделу државне помоћи („Службени гласник РС”, бр. 13/2010, 100/2011, 91/2012, 37/2013, 97/2013 и 119/2014); Стратегија за подршку развоја малих и средњих предузећа, предузетништва и конкурентности од 2015. до 2020. године, Годишњи програм рада РАС за 2020. годину, као и уговори којима се конкретизују права и обавезе између РАС и Корисника Програма.

1.3 ЦИЉЕВИ ПРОГРАМА

1.3.1 Општи циљ

Циљ овог Програма је подизање капацитета привредних друштава за укључивање у међународне ланце вредности. Програм доприноси:

- Повећању конкурентности привреде РС;
- Стварању услова за раст и развој привредних друштава;
- Побољшању и прилагођавању домаћих производа који ће бити конкурентни на иностраним тржиштима;
- Повећању удела набавки МНК у РС;
- Креирању нових радних места, кроз повећање пласмана привредних друштава према МНК;
- Усвајању стандарда пословања привредних друштава, у складу са захтевима међународног пословања;
- Већој интеграцији страних улагача у привредни систем РС;
- Унапређеној позицији РС као инвестиционе дестинације, услед доступности квалитетних локалних добављача.

1.3.2 Специфични циљеви и очекивани резултати

Специфични циљеви:

- Унапређење пословних перформанси Корисника Програма кроз трансфер знања од стране МНК;
- Систематизација информација о захтевима МНК, везано за стратешке набавке и дефинисање програма и мера РС, у складу са променама у овом сегменту;
- Већи обим пословања Корисника Програма;
- Привлачење директних страних инвестиција, кроз развијен екосистем локалних добављача;
- Имплементација прилагођених програма подршке привредним друштвима, у складу са стварним потребама корисника и очекиваним резултатима интервенције.

1.3.3 Индикатори Програма

Током периода праћења ефеката Програма, односно 3 године по окончању програмских активности, пратиће се следећи индикатори:

- Број нових добављача МНК из РС по реализацији Програма;
- Број нових добављача МНК из иностранства по реализацији Програма;
- Укупан обим нових набавки МНК од Корисника Програма;
- Раст продуктивности Корисника Програма;
- Раст пословних прихода Корисника Програма.

1.4 РАСПОЛОЖИВА ФИНАНСИЈСКА СРЕДСТВА

За реализацију овог Програма, опредељен је буџет у износу од 290.000.000,00 РСД. Овим програмом РАС, кроз суфинансирање оправданих трошкова пројектних активности, одобрава бесповратна средства ради реализације дефинисаних активности.

Максималан износ одобрених бесповратних средстава је 23.000.000,00 РСД, током трогодишњег фискалног периода, колико износи горња граница за доделу „de minimis“ државне помоћи по Кориснику Програма.

Уколико је Корисник Програма био корисник државне помоћи у години у којој се подноси Пријава, односно у претходне две године, износ одобрених бесповратних средстава биће умањен за претходно додељени износ бесповратних средстава.

1.5 НАЧИН ИСПЛАТЕ

РАС ће суфинансирати пројекте Корисника Програма кроз рефундацију целокупног износа трошкова, који представљају оправдане трошкове у смислу овог Програма, а насталих у вези са реализацијом активности обухваћених Планом унапређења Корисника Програма. Суфинансирање је могуће по завршетку пројектних активности, односно након комплетне реализације Плана унапређења верификованог од стране РАС, уз достављени образац захтева за исплату.

Изузетно, за активности куповине производне опреме (до 3 године старости); опреме за аутоматизацију / дигитализацију / оптимизацију; као и опреме за међуфазну контролу квалитета и квалитета готових производа, суфинансирање пројеката Корисника Програма може се реализовати кроз исплату аванса, у висини од максимално 30% одобреног износа, и рефундацију преосталог износа оправданих трошкова, а након завршетка пројектних активности за улагање у материјалну имовину (у смислу овог Програма).

Корисници Програма имају обавезу да приликом подношења захтева за исплату бесповратних средстава, као средство финансијског обезбеђења, доставе две потписане и оверене бланко менице заједно са потписаним меничним овлашћењима.

Корисници Програма којима буде одобрен аванс имају обавезу да приликом подношења захтева за исплату бесповратних средстава, поред бланко меница као средстава финансијског обезбеђења, доставе и банкарску гаранцију на износ одобреног аванса, при чему Корисник Програма сноси трошкове издавања оваквих средстава обезбеђења.

Корисници Програма ће се уговорно обавезати да предметну материјалну имовину неће отуђити најмање 3 године по закључењу Уговора о додели бесповратних средстава са РАС.

Износ бесповратних средстава не обухвата обрачунати порез на додату вредност.

Праћење реализације појединачних циљева из Плана унапређења биће реализовано уз примену периодичних теренских контрола спровођених од стране РАС, као и извештавања од стране Корисника Програма. Евентуално одступање од реализације усвојених циљева ће за крајњу последицу имати активацију средстава обезбеђења од стране РАС.

Рок за доставу документације је 15 дана по реализацији Плана унапређења, а најкасније до 15. октобра 2021. године.

РАС ће признати само оне трошкове који су поткрепљени документацијом од значаја за реализацију програмских активности. Под овом документацијом подразумевају се: фактуре, понуде, уговори и сл. (дефинисано тачком 3.7) која је датирана касније од првог дана од доношења Одлуке о избору Корисника Програма.

1.6 ВРЕМЕНСКИ ОКВИР ЗА РЕАЛИЗАЦИЈУ ПРОГРАМА

Трајање пројекта по фазама:

- Фаза 1 - пријављивање на Јавни позив (30 дана);
- Фаза 2 - преглед приспелих пријава и избор Корисника Програма (до 30 дана, по окончању Фазе 1);
- Фаза 3 - период дијагностике пословних перформанси кроз теренске посете и усаглашавање Плана унапређења (60 дана, по окончању Фазе 2);
- Фаза 4 - период реализације Плана унапређења (по окончању Фазе 3, у зависности од активности, може трајати до 18 месеци).

Корисници код којих је Први извештај о дијагностици резултирао са мање од 200 бодова пролазе кроз фазу самоунапређења, која може трајати до 6 месеци, а након које, уколико стекну услов, улазе у фазу реализације Плана унапређења (Фаза 4) чије укупно трајање, укључујући и фазу самоунапређења, може бити максимално 18 месеци.

Фаза 1	Фаза 2	Фаза 3	Фаза 4
Пријављивање на Јавни позив	Преглед приспелих пријава и избор Корисника Програма	Период дијагностике пословних перформанси теренским посетама и усаглашавање Плана унапређења (Одлука, потписивање Уговора)	Период реализације Плана унапређења
30 дана	30 дана	60 дана	6 – 18 месеци

2 УСЛОВИ ПРОГРАМА

2.1 УСЛОВИ ЗА ПОДНОСИОЦЕ ПРИЈАВА

Право на учешће и коришћење бесповратних средстава има Подносилац пријаве који кумулативно испуњава следеће услове:

1. Регистрован у АПР, закључно са 1. јануаром 2017. године;
2. Није у државној својини;
3. Није део групације која испуњава услове за статус МНК⁷;
4. Претежна делатност Подносиоца пријаве је у: сектору аутомобилске индустрије - уређаји и компоненте за аутомобилску индустрију (пластика, гума, машине / опрема); сектору машина и опреме за друге намене; сектору обраде метала; сектору гуме и пластике; сектору производње кућних апарата и делова кућних апарата; сектору електричних и електронских система и елемената електричних и електронских система;
5. Чији производи припадају групи директних/индиректних материјала који се налазе у ланцу вредности индустријских сектора из тачке 4;
6. Није у тешкоћама у складу са правилима за доделу државне помоћи;
7. Није повезано лице са купцем/потенцијалним купцем у складу са одредбама Закона о привредним друштвима;
8. Није покренут претходни стечајни поступак, стечајни поступак, поступак реорганизације или поступак ликвидације;
9. У претходних 12 месеци почев од дана подношења пријаве није регистрован као лице у блокади дуже од 14 дана у континуитету, односно укупно 30 дана;
10. Има измирене обавезе по основу пореза и доприноса;
11. Има минимум 10 запослених на неодређено време, на дан 31.12.2019. године, према евиденцији ЦРОСО;
12. Остварује пословни приход у 2019. години од најмање 300.000,00 евра, у динарској противвредности;
13. Вредност основних средстава, у билансу стања у 2019. години, није мања од 300.000,00 евра, у динарској противвредности;
14. Поседује имплементиран систем квалитета ISO 9001;
15. Није одустао од учешћа у Програму претходне године.

2.2 БРОЈ ПРИЈАВА ПО ПОДНОСИОЦУ И ДРУГЕ НАПОМЕНЕ

Сваки Подносилац пријаве може поднети једну пријаву, с тим што може да аплицира за више од једне активности које су дефинисане у тачки 1.1 до максималног износа интервенције.

Уколико је Подносилац пријаве био Корисник Програма у 2019. години, исти може поново да аплицира само у случају да је до дана подношења нове пријаве у потпуности реализовао пројектне активности из постојећег Уговора о додели бесповратних средстава за унапређење пословања.

⁷ Сходна примена прописа.

3 ПОСТУПАК СПРОВОЂЕЊА ПРОГРАМА

3.1 ТОК ДОГАЂАЈА У ПОСТУПКУ СПРОВОЂЕЊА ПРОГРАМА

РАС креира Упутство за спровођење Програма, у оквиру ког утврђује критеријуме, обрасце, доказну документацију, као и механизме за праћење и контролу имплементације Програма.

РАС расписује Јавни позив за учешће у овом Програму. Јавни позив садржи основне информације о Програму: услове за подношење пријаве, критеријуме за оцењивање, место подношења пријаве, ток спровођења Програма, као и остале релевантне информације.

Након завршетка Јавног позива, који ће трајати 30 дана, РАС ће на бази критеријума за рангирање, одабрати не више од 25 Корисника Програма. У случају додатне расположивости средстава за финансирање овог Програма, број Корисника Програма може бити већи.

Након доношења Одлуке о избору Корисника Програма, у просторијама РАС одржаће се заједнички састанак са свим Корисницима Програма како би се детаљно упознали са правима и обавезама током реализације Програма. Након тога, сви Корисници Програма ће проћи кроз Прву дијагностику пословних перформанси, којом ће бити утврђено тренутно стање Корисника Програма, а у вези са спремношћу да испуне критеријуме за укључивање у међународне ланце вредности циљаних индустријских сектора. Резултати извршене дијагностике, из којих произилазе смернице за предстојећи План унапређења, усаглашавају се са Корисником Програма, не касније од 5 радних дана након посете.

На бази остварених резултата, по извршеној дијагностици, РАС ће донети Одлуку о одобравању области за мере интервенције или Одлуку о уласку Корисника Програма у фазу самоунапређења пословања.

Одлуку о уласку Корисника Програма у фазу самоунапређења пословања РАС доноси у случају када је процес дијагностике пословних перформанси показао да Корисник није остварио минимум 200 бодова.

Фаза самоунапређења пословања може трајати највише 6 месеци и затим се спроводи Друга дијагностика пословних перформанси Корисника Програма. На основу резултата спроведене дијагностике, односно, на основу Другог извештаја о дијагностици пословних перформанси, Корисник Програма улази у фазу унапређења пословања или завршава учешће у Програму.

Корисник Програма са задовољавајућим резултатима од РАС добија Одлуку о одобравању области за мере интервенције, уз рок од 30 дана да достави План унапређења. Одлука о одобравању области за мере интервенције прецизира обавезне активности које је неопходно реализовати од стране Корисника Програма са дозвољеним нивоима подршке по свакој активности, као и роковима за реализацију.

По пријему Плана унапређења РАС верификује усаглашеност истог са резултатима дијагностике пословних перформанси, ограничењима Програма, као и препорученим областима за унапређење сугерисаним од стране МНК у Писму Препоруке (уколико постоји), а такође, по потреби, консултује Савет МНК. Уколико РАС има примедбе на достављени План унапређења од Корисника Програма се захтева да достави нови План унапређења. Предвиђено време за исправку неприхватљивих елемената првобитно достављеног Плана унапређења је 15 дана по пријему обавештења РАС да је План унапређења неприхватљив.

Након сагласности РАС на достављени План унапређења, Корисник Програма приступа потписивању Уговора о додели бесповратних средстава за унапређење пословања са РАС и улази у фазу унапређења пословања. Од Корисника Програма се очекује да реализује активности предвиђене Програмом у складу са Планом унапређења, као и да редовно извештава РАС о напретку у свом пословању.

Сви подаци о пословању које Корисник Програма достави у току периода пријављивања, дијагностике пословних перформанси, извештавања и саме реализације пројектних активности, сматраће се пословном тајном, што ће бити регулисано Уговором о поверљивости информација који ће се достављати уз пријаву.

Упоредо са имплементацијом Плана унапређења, РАС ће организовати:

- *B2B (business to business)* састанке са представницима МНК, потенцијалним и постојећим Корисницима Програма,
- Радионице са представницима МНК, потенцијалним и постојећим Корисницима Програма.

Корисник Програма је дужан да о реализацији Плана унапређења извештава РАС на годишњем нивоу, у периоду од 3 године након реализације пројекта.

Корисник Програма ће извештаје достављати на Обрасцу за извештавање који је прописао РАС.

3.1.1 Права и обавезе током процеса дијагностике пословних перформанси

Корисник Програма је у обавези да не касније од 2 радна дана пре почетка процеса дијагностике пословних перформанси, представницима РАС достави на увид попуњену Свеску за самопроцену. Формат Свеске за самопроцену је доступан на сајту РАС, у оквиру Јавног позива.

Корисник Програма је сагласан да представницима РАС обезбеди услове за несметано обављање целодневне активности процеса дијагностике пословних перформанси, као и доступност запослених, носилаца посматраних пословних процеса.

РАС се обавезује да на професионалан начин, не реметећи процес рада код Корисника Програма, спроведе процес дијагностике пословних перформанси, као и да по окончању исте сачини Извештај о дијагностици пословних перформанси.

3.1.2 Детаљно појашњење појединих сегмената спровођења Програма

- **Први извештај о дијагностици пословних перформанси**

Током реализације Програма, сваки Корисник Програма проћи ће кроз процес дијагностике пословних перформанси у коме се примењује методологија коју је РАС, у координацији са међународним експертима, наменски развио за овај Програм. Сврха Првог извештаја о дијагностици пословних перформанси је да се идентификује развојни пут за сваког Корисника Програма који води ка испуњењу захтева које МНК поставља ка испорученим производима и припадајућим производним процесима, као и да утемељи основни, задовољавајући ниво пословних перформанси Корисника Програма.

Процес дијагностике пословних перформанси спроводи се у једном радном дану, у оквиру ког се реализују активности по стандардизованој агенди посете, а која укључује детаљну дискусију са директором и руководством Корисника Програма, обилазак производних погона, као и директне разговоре са запосленим лицима

Корисника Програма. Носилац процеса дијагностике пословних перформанси је тим сачињен од запослених у РАС.

Први извештај о дијагностици пословних перформанси представља резултат првог процеса дијагностике пословних перформанси и даје увид Кориснику Програма у његове позитивне стране, као и у области за побољшање за сваки од 9 наведених критеријума који се обрађују датом дијагностичком методологијом.

Извештај о дијагностици пословних перформанси омогућује идентификовање слабих тачака пословања посматраног Корисника Програма.

- **Састанак усаглашавања Извештаја о дијагностици пословних перформанси**

Извештај о дијагностици пословних перформанси представља се Корисницима на састанку усаглашавања који за циљ има следеће:

а) за Кориснике Програма за које је Први извештај о дијагностици пословних перформанси резултирао са више од 200 бодова и који није сигнализирао обавезне области за побољшање, задатак Састанка усаглашавања је да обезбеди смернице за предлог Плана унапређења који Корисник Програма доставља РАС. У циљу обезбеђења наведених смерница биће разматрани и документи као што су Пријава, Писмо препоруке (уколико постоји) и попуњена Свеска за самопроцену. План унапређења доставља се од стране Корисника Програма, најкасније у року од 30 дана по Састанку усаглашавања извештаја о дијагностици пословних перформанси. План унапређења садржи одабрану/е меру/е интервенције, детаљни опис активности, предвиђене трошкове, временску линију, образложење и очекивани удео у суфинансирању од стране РАС.

б) за Кориснике Програма за које је Први извештај о дијагностици пословних перформанси резултирао са више од 200 бодова, али имају критичне области за које је обавезно и приоритетно побољшање, задатак Састанка усаглашавања је да обезбеди смернице за предлог Плана унапређења који Корисник Програма доставља РАС. У циљу обезбеђења наведених смерница биће разматрани и документи као што су Пријава, Писмо препоруке (уколико постоји) и попуњена Свеска за самопроцену. План унапређења доставља се од стране Корисника Програма, најкасније у року од 30 дана по Састанку усаглашавања извештаја о дијагностици пословних перформанси. План унапређења садржи одабрану/е меру/е интервенције, детаљни опис активности, предвиђене трошкове, временску линију, образложење и очекивани удео у суфинансирању од стране РАС.

Корисник Програма је у обавези да назначи критичне области у Плану унапређења и да се посвети отклањању установљених аномалија у припадајућој критичној области на један од два дата начина:

- одабиром једне од понуђених активности које су предвиђене Програмом,
- сопственим средствима, где ће то бити уговорна обавеза, и у том случају се могућност суфинансирања може искористити за неку другу меру интервенције.

в) за Кориснике Програма за које је Први извештај о дијагностици пословних перформанси резултирао са мање од 200 бодова, сврха Састанка усаглашавања извештаја о дијагностици пословних перформанси је да идентификује области за побољшање и да помогне Кориснику Програма да одабере активности које ће бити обухваћене Планом самоунапређења.

План самоунапређења има јасно дефинисана очекивана достигнућа и индикаторе које је обавезно достићи у периоду од 6 месеци. У току реализације овог Плана самоунапређења, Корисник Програма исте реализује сопственим ресурсима.

Степен унапређења пословних перформанси Корисника Програма установљен је Другим извештајем о дијагностици пословних перформанси, коришћењем исте методологије као и у процесу израде Првог извештаја о дијагностици пословних перформанси. За Кориснике Програма који остваре више од 200 бодова у Другом извештају о дијагностици пословних перформанси, наредни Састанак усаглашавања реализује се на идентичан начин као и за Кориснике Програма за које је извештај о дијагностици пословних перформанси резултирао са више од 200 бодова.

Корисници Програма који и у Другом извештају о дијагностици пословних перформанси остваре мање од 200 бодова губе даље право да учествују у реализацији Програма.

- **План унапређења**

Смернице за План унапређења дефинишу се на Састанку усаглашавања извештаја о дијагностици пословних перформанси. Кориснику Програма се оставља рок од 30 дана да изради и достави План унапређења. У случају да је Кориснику Програма потребан дужи период за реализацију Плана унапређења, дужан је да о разлозима обавести РАС, са предлогом новог рока за достављање. РАС може да уважи или да одбије овај предлог.

По пријему Плана унапређења, РАС:

- а) Проверава да ли је План унапређења у складу са закључцима са Састанка усаглашавања извештаја о дијагностици пословних перформанси;
- б) Верификује да су активности обухваћене Планом унапређења оправдане у смислу предвиђеног времена и предвиђених трошкова;
- в) Верификује да су активности обухваћене Планом унапређења усклађене са Писмом препоруке (уколико постоји);
- г) Верификује да су активности обухваћене Планом унапређења усклађене са активностима које су предвиђене Програмом, као и са припадајућим захтеваним уделом у суфинансирању;
- д) Потврђује, у случају да су током Састанка усаглашавања извештаја о дијагностици пословних перформанси утврђене критичне области, да су исте обухваћене Планом унапређења.

- **Извештавање**

Корисници Програма који добију подршку за достављени План унапређења у обавези су да доставе извештаје о реализацији истих у формату које је прописала РАС. Извештаји о ефектима унапређења пословања се достављају на годишњем нивоу, у периоду од 3 године од завршетка активности обухваћених Плановима унапређења. РАС ће спроводити мониторинг Корисника Програма током целокупног трајања уговорних обавеза.

- **Улога Савета МНК**

Током реализације Програма са сваким од Корисника, Савет МНК пружа подршку на следећи начин:

- 1) По потреби, доставља РАС своје мишљење на План унапређења;
- 2) Учествује на *B2B (business to business)* састанцима;
- 3) Учествује у радионицама и обукама намењеног Корисницима Програма;
- 4) Промовише Програм и остварене резултате Плана унапређења Корисника Програма осталим припадницима пословне заједнице.

3.2 НАЧИН ПРИЈАВЉИВАЊА

3.2.1 Документација која се доставља

1. Образац 1 – уредно попуњена Пријава, потписана од стране законског заступника, односно овлашћеног лица за заступање;
2. Образац 2 – Изјава о прихватању услова Програма и додељеној државној помоћи *de minimis*;
3. Уверење надлежне пореске управе да је подносилац пријаве измирио све јавне приходе (порезе и доприносе), које не сме бити издато пре датума објављивања Јавног позива;
4. Копија сертификата система квалитета⁸ оверена од стране јавног бележника;
5. Биланс стања, биланс успеха и статистички извештај подносиоца пријаве за 2019. годину – Копија Потврде о регистрацији редовног годишњег финансијског извештаја за 2019. годину издата од АПР. Уколико Подносилац пријаве није добио Потврду о регистрацији редовног годишњег финансијског извештаја за 2019. годину, доставити биланс стања, биланс успеха и статистички извештај за 2019. годину, потписане и оверене од стране лица одговорног за састављање финансијског извештаја и писану изјаву законског заступника Подносиоца пријаве о веродостојности и истоветности примерку који је достављен АПР на коначну обраду;
6. Писмо препоруке МНК, или добављача МНК, у форми прописаној од стране РАС (опционо);
7. Уговор о поверљивости информација између РАС и Подносиоца пријаве.

Ако РАС из достављене документације не може да утврди битне чињенице за одлучивање о учешћу у Програму задржава право да од Подносиоца пријаве затражи додатну документацију, уколико то сматра целисходним.

3.2.2 Место за достављање документације

Пријаве са свим пратећим обрасцима и документацијом, се подnose лично или препорученом поштом у штампаној форми, на адресу:

Развојна агенција Србије

Кнеза Милоша 12/III,

11000 Београд

са знаком: Пријава на јавни позив за учешће у Програму подршке привредним друштвима за улазак у ланце добављача мултинационалних компанија

Упутство и сви пратећи обрасци доступни су на *web stranici*: www.ras.gov.rs.

За детаљније информације можете се обратити електронским путем на адресу dobavljac@ras.gov.rs.

⁸ а) Од адекватног сертификационог тела које је акредитовано од стране АТС или од стране IAF MLA чланице за екстерне аудите или б) од одговарајуће институције за индустријски специфичне стандарде.

3.3 ОЦЕНА И СЕЛЕКЦИЈА ПРИЈАВА

3.3.1 Провера формалне исправности поднетих пријава

Поднета пријава мора бити допуштена, потпуна и благовремена. Проверу формалне исправности поднетих пријава у року дефинисаном у Јавном позиву врши Радна група која је формирана у оквиру РАС. Приликом отварања и административне провере, провераваће се да ли је испуњен рок за подношење пријаве и да ли су задовољени сви услови наведени у Јавном позиву и Упутству.

Оцена формално исправних пријава ће се вршити према критеријумима који су саставни део овог Упутства.

3.3.2 Доношење одлуке о избору Корисника Програма

Оцена Подносиоца пријаве

РАС разматра формално исправне пријаве и оцењује их према следећим критеријумима:

1. Просечан број запослених у привредном друштву⁹, у 2019. години;
2. Раст вредности основних средстава¹⁰ у претходне три године – Као показатељ користиће се последња три финансијска извештаја привредног друштва (2017, 2018. и 2019. година);
3. Раст масе плата у претходне три године¹¹ – Као показатељ користиће се последња три финансијска извештаја привредног друштва (2017., 2018. и 2019. година);
4. Раст пословних прихода у претходне три године – Као показатељ користиће се последња три финансијска извештаја привредног друштва (2017., 2018. и 2019. година);
5. Раст извоза у претходне три године – Као показатељ користиће се последња три финансијска извештаја привредног друштва (2017., 2018. и 2019. година);
6. Висина просечне плате у привредном друштву у 2019. години¹²;
7. Индустијски специфични стандарди *IATF 16949 / IRIS / CE-3A / CEN* група стандарда¹³;
8. Писмо препоруке (уколико постоји), издата од стране МНК / Добављача МНК.

3.4 КРИТЕРИЈУМИ И ПОНДЕРИ ЗА ОЦЕЊИВАЊЕ ПРИСПЕЛИХ ПРИЈАВА

Све пријаве које буду одговарале условима конкурса биће рангиране у складу са следећом матрицом:

⁹ Статистички извештај, позиција 9005, назив: „Просечан број запослених“

¹⁰ Биланс стања, позиција 0010, назив: „Некретнине, постројења и опрема“

¹¹ Биланс успеха, позиција 1025, назив: „Трошкови зарада, накнада зарада и остали лични расходи“

¹² Висина просечне плате је једнака количнику масе плата 2019/просечан број запослених 2019

¹³ *CEN* група стандарда - ХАРМОНИЗОВАНИ ЕВРОПСКИ СТАНДАРДИ

	Критеријум	Максималан број бодова
1	Просечан број запослених у привредном друштву у 2019. години	12
2	Раст вредности основних средстава у периоду од претходне три године	12
3	Раст масе плата у периоду од претходне три године	10
4	Раст пословних прихода у периоду од претходне три године	6
5	Раст извоза у периоду од претходне три године	5
6	Просечна плата у 2019. години	15
7	Носилац сертификата: <i>IATF16949/IRIS/„CE”/„3A”/CEN</i>	10
8	Препорука МНК или Препорука постојећег добављача МНК	30
	Укупно максимално бодова	100

Током процеса рангирања, за исти број бодова предност ће имати директни добављач МНК.

3.5 НАЧИН БОДОВАЊА ЗА СВАКИ ОД КРИТЕРИЈУМА

Сви Прихватљиви Подносиоци пријаве биће ранжирани према критеријумима и методологији бодовања презентованом у овом поглављу. Збир бодова по свим критеријумима ће бити узет као основа за рангирање Корисника Програма, тако да ће 25 Прихватљивих Подносилаца пријаве са највећим збиром бодова добити прилику да постану Корисници Програма.

3.5.1 Просечан број запослених у привредном друштву у 2019. години

Максималан број бодова оствариће привредно друштво са највећим бројем запослених у 2019. години. Остале пријаве ће бити ранжиране према следећој методологији:

$$\text{Коефицијент за 3.5.1} = \frac{\text{Број запослених из пријаве}}{\text{Број запослених из пријаве са највећим бројем запослених}}$$

Вредност коефицијента	Позиција у рангирању према вредности коефицијента	Удео у максималном броју бодова по критеријуму
0,91-1	Првих 10%	0,9
0,81-0,9	11-19%	0,8
0,71-0,8	20-29%	0,7
0,61-0,7	30-39%	0,6
0,51-0,6	40-49%	0,5
0,41-0,5	50-59%	0,4
0,31-0,4	60-69%	0,3
0,21-0,3	70-79%	0,2
0,11-0,2	80-89%	0,1
0-0,1	90-100%	0

3.5.2 Раст вредности основних средстава у периоду од претходне три године

Максималан број бодова оствариће привредно друштво са највећим процентом увећања вредности основних средстава у последњем билансу стања (за 2019. годину) у односу на биланс стања из 2017. године. Остале пријаве ће бити рангиране према следећој методологији:

$$\text{Коефицијент за 3.5.2} = \frac{\text{Процентуални раст вредности основних средстава}}{\text{Процентуални раст вредности основних средстава из пријаве са највећим растом вредности основних средстава}}$$

Вредност коефицијента	Позиција у рангирању према вредности коефицијента	Удео у максималном броју бодова по критеријуму
0,91-1	Првих 10%	0,9
0,81-0,9	11-19%	0,8
0,71-0,8	20-29%	0,7
0,61-0,7	30-39%	0,6
0,51-0,6	40-49%	0,5
0,41-0,5	50-59%	0,4
0,31-0,4	60-69%	0,3
0,21-0,3	70-79%	0,2
0,11-0,2	80-89%	0,1
0-0,1	90-100%	0

3.5.3 Раст масе плата у периоду од претходне три године

Максималан број бодова оствариће привредно друштво са највећим процентом увећања масе плата у последњем билансу успеха (за 2019. годину) у односу на биланс успеха из 2017. године. Остале пријаве ће бити рангиране према следећој методологији:

$$\text{Коефицијент за 3.5.3} = \frac{\text{Процентуални раст масе плата}}{\text{Процентуални раст вредности основних средстава из пријаве са највећим растом масе плата}}$$

Вредност коефицијента	Позиција у рангирању према вредности коефицијента	Удео у максималном броју бодова по критеријуму
0,91-1	Првих 10%	0,9
0,81-0,9	11-19%	0,8
0,71-0,8	20-29%	0,7
0,61-0,7	30-39%	0,6
0,51-0,6	40-49%	0,5
0,41-0,5	50-59%	0,4
0,31-0,4	60-69%	0,3
0,21-0,3	70-79%	0,2
0,11-0,2	80-89%	0,1
0-0,1	90-100%	0

3.5.4 Раст пословних прихода у периоду од претходне три године

Максималан број бодова оствариће привредно друштво са највећим процентом увећања пословних прихода у последњем билансу успеха (за 2019. годину) у односу на биланс успеха из 2017. године. Остале пријаве ће бити рангиране према следећој методологији:

$$\text{Коефицијент за 3.5.4} = \frac{\text{Процентуални раст пословних прихода}}{\text{Процентуални раст пословних прихода из пријаве са највећим растом пословних прихода}}$$

Вредност коефицијента	Позиција у рангирању према вредности коефицијента	Удео у максималном броју бодова по критеријуму
0,91-1	Првих 10%	0,9
0,81-0,9	11-19%	0,8
0,71-0,8	20-29%	0,7
0,61-0,7	30-39%	0,6
0,51-0,6	40-49%	0,5
0,41-0,5	50-59%	0,4
0,31-0,4	60-69%	0,3
0,21-0,3	70-79%	0,2
0,11-0,2	80-89%	0,1
0-0,1	90-100%	0

3.5.5 Раст извоза у периоду од претходне три године

Максималан број бодова оствариће привредно друштво са највећим процентом увећања извозних пласмана у последњем билансу успеха (за 2019. годину) у односу на биланс успеха из 2017. године. Остале пријаве ће бити рангиране према следећој методологији:

$$\text{Коефицијент за 3.5.5} = \frac{\text{Процентуални раст извоза}}{\text{Процентуални раст извоза из пријаве са највећим растом извоза}}$$

Вредност коефицијента	Позиција у рангирању према вредности коефицијента	Удео у максималном броју бодова по критеријуму
0,91-1	Првих 10%	0,9
0,81-0,9	11-19%	0,8
0,71-0,8	20-29%	0,7
0,61-0,7	30-39%	0,6
0,51-0,6	40-49%	0,5
0,41-0,5	50-59%	0,4
0,31-0,4	60-69%	0,3
0,21-0,3	70-79%	0,2
0,11-0,2	80-89%	0,1
0-0,1	90-100%	0

3.5.6 Просечна плата у 2019. години

Максималан број бодова оствариће привредно друштво са највећим просечним трошком зараде у последњем билансу успеха (за 2019. годину). Остале пријаве ће бити рангиране према следећој методологији:

$$\text{Коефицијент за 3.5.6} = \frac{\text{Просечан трошак зараде у 2019.}}{\text{Просечан трошак зараде из пријаве са највећим просечним трошком зараде}}$$

Вредност коефицијента	Позиција у рангирању према вредности коефицијента	Удео у максималном броју бодова по критеријуму
0,91-1	Првих 10%	0,9
0,81-0,9	11-19%	0,8
0,71-0,8	20-29%	0,7
0,61-0,7	30-39%	0,6
0,51-0,6	40-49%	0,5
0,41-0,5	50-59%	0,4
0,31-0,4	60-69%	0,3
0,21-0,3	70-79%	0,2
0,11-0,2	80-89%	0,1
0-0,1	90-100%	0

3.5.7 Носилац сертификата IATF16949 / IRIS/CE/3A/ CEN

Максималан број бодова оствариће привредна друштва која имају доказ о издатим сертификатима *IATF16949*, *IRIS* или специфичним индустријским стандардом из групе стандарда *CEN*¹⁴. Сертификати „*CE*” и „*3A*” биће вредновани половином укупних бодова за овај критеријум.

3.5.8 Писмо препоруке

Сврха Писма препоруке коју издаје МНК је потврда иницијалног контакта између МНК и Подносиоца пријаве, као и да је МНК препознала Подносиоца пријаве као потенцијалног добављача и проценила његове пословне способности.

Сврха Писма препоруке коју издаје Добављач МНК је потврда иницијалног контакта између Добављача МНК и Подносиоца пријаве, као и да је Добављач МНК препознао Подносиоца пријаве као потенцијалног добављача и проценила његове пословне способности.

Формат Писма препоруке подразумева идентификована подручја за побољшање пословних перформанси Подносиоца пријаве, активности које је потребно извршити како би се испунили критеријуми за улазак у ланац добављача одабране МНК, као и опис будућих комерцијалних аранжмана уколико се побољшања, наведена у Писму препоруке, спроведу.

Писмо препоруке МНК, са свим обавезним подацима, вреднује се 30 бодова. Писмо препоруке које издаје постојећи добављач МНК вреднује се 10 бодова. Да би се постојећи добављач МНК квалификовао да попуни Писмо препоруке потребно је да постоји доказ о активном комерцијалном односу са МНК. Као доказ прихвата се уверење или изјава од стране МНК на прописаном формату или валидан, активан уговор којим се потврђује природа комерцијалног односа.

Уколико у Писму препоруке недостају обавезни подаци, или није приложено у прописаном формату, или писмо препоруке није предато, биће вредновано са 0 бодова.

РАС приликом оцењивања достављеног Писма препоруке неће узети у обзир оно које достави Подносилац пријаве који је уједно и Корисник Програма у 2019. години, уколико:

- је такво Писмо препоруке издато од стране исте МНК која је издала и Писмо препоруке достављено приликом прошлогодишњег аплицирања,
- такво Писмо препоруке садржи исте области за побољшање као и Писмо препоруке достављено приликом прошлогодишњег аплицирања.

3.6 ЗАКЉУЧИВАЊЕ УГОВОРА (О ДОДЕЛИ БЕСПОВРАТНИХ СРЕДСТАВА)

Уговором између РАС и Корисника Програма прецизирају се сва права и обавезе за реализацију Програма, намена средстава по наведеним програмским

¹⁴ *CEN* група стандарда - ХАРМОНИЗОВАНИ ЕВРОПСКИ СТАНДАРДИ

Европска тела за стандардизацију (*CEN*, *CENELEC*, *ETSI*) су укључена ради развоја посебно формираних спецификација заснованих на битним захтевима за здравље и безбедност одређене директиве. Хармонизовани стандард није део законодавног система као што је то директива, али се може карактерисати као препорука и упутство за произвођаче. Ако произвођач израђује производе у складу са одговарајућим хармонизованим стандардима, постоји претпоставка да је тај производ усаглашен са битним захтевима директиве(а) за здравље и безбедност. Самим тим усаглашеност са стандардом представља претпоставку усаглашености са битним прописаним захтевима директиве.

активностима, начин и рок извршавања обавеза, извештавање о реализованим активностима, као и финансијске обавезе уговорних страна, све у вези са активностима предвиђених Програмом.

3.7 ДОКУМЕНТАЦИЈА КОЈА СЕ ПОДНОСИ У ТОКУ И НАКОН РЕАЛИЗАЦИЈЕ ПРОГРАМСКИХ АКТИВНОСТИ

Корисници Програма су у обавези да у току реализације програмских активности активно сарађују са РАС, у смислу попуњавања и достављања типских образаца, укључујући Свеску за самопроцену, предлог Плана унапређења, извештај о реализацији Плана унапређења, извештаје о извршеним активностима у фази унапређења пословања, као и остале тражене извештаје и документа. Овим ће бити укључени и извештаји о резултатима са промотивних догађаја и пословних сусрета организованих од стране РАС.

За све активности које су предвиђене за финансијску подршку на основу оправданих трошкова дефинисаних овим Упутством, неопходно је потпуно и редовно извештавање како би се потврдила намена утрошених средстава по основу државне помоћи. Такође, обавезно је укључивање Корисника Програма у Базу добављача РАС и редовно извештавање о пословању са МНК.

Корисник Програма је у обавези да за промотивне активности организоване од стране РАС, а које су у складу са Програмом, као што су:

- Дани добављача,
- *B2B (business to business)* састанци,
- Радионице са представницима МНК,

достави извештаје у којем ће навести резултате које је том приликом остварио, у форми прописаној од стране РАС.

Корисник Програма сагласан је да на сваких 12 месеци извештава РАС о:

- Оствареној сарадњи са новим МНК које послују у РС;
- Оствареној сарадњи са новим МНК у иностранству;
- Укупном обиму нових набавки МНК од Корисника Програма;
- Расту пословних прихода Корисника Програма;
- Укупним улагањима у основна средства у извештајном периоду (остварена, а не уговорена улагања);
- Промени броја запослених у извештајном периоду;
- Укупним улагањима у производну опрему и у опрему за контролу квалитета;
- Укупним улагањима у модернизацију постојеће опреме и софтверску подршку;
- Броју нових МНК купаца;
- Обиму пословања са МНК, појединачно и укупно;
- Обиму пословања са новим МНК, појединачно и укупно;
- Броју унапређених производа као резултат консултантске подршке;
- Броју нових производа;
- Броју унапређених процеса;
- Броју унапређених процедура које су резултат консултантске подршке, а које су усвојене у датом периоду;
- Извозу према МНК, појединачно и укупно;
- Укупном извозу;
- Извозу према новим МНК, појединачно и укупно.

Овај извештај Корисник Програма ће бити у обавези да доставља РАС, у прописаној форми. Након завршетка активности обухваћених Планом унапређења, Корисник Програма је дужан да у року од 15 дана РАС достави:

- Извештај о реализацији пројектних активности и оствареним резултатима, који ће бити верификован од стране представника РАС;
- Фотографије и остала документа која доказују да је План унапређења реализован;
- Фактуре свих испоручилаца, уговоре и другу документацију од значаја за реализацију активности и правдање трошкова;
- Изводе рачуна са којег су трошкови одобреног Плана унапређења плаћени у целости – са означеном исплатом;

Све горе наведено биће детаљно уређено уговором између РАС и Корисника Програма. РАС задржава право да, уколико је потребно, затражи додатну документацију у сврху доказивања реализације подржане активности и до 3 године након реализације пројекта.

РАС, по извршеној анализи извештаја, задржава право да Кориснику Програма који поднесе непотпун извештај или на било који други начин не испуни уговорне обавезе, не исплати средства предвиђена Уговором или затражи повраћај уплаћеног аванса. Сваки оправдани трошак реализоване пројектне активности, потребно је доказати фактуром, уговором или другим релевантним документима. Сви рачуни морају бити плаћени са рачуна Корисника Програма.

3.8 ОБАВЕЗЕ КОРИСНИКА ПРЕМА РАС

Корисник Програма има обавезу да:

- Активно доприноси успешној реализацији Програма;
- Редовно извештава РАС о својим унапређењима пословања и резултатима комерцијалних активности, 3 године након реализације пројекта;
- Активно партиципира на промотивним активностима и пословним сусретима организованим од стране РАС;
- Достави податке неопходне за израду промотивних материјала за промотивне активности и пословне сусрете организоване од стране РАС.

3.9 РЕАЛИЗАЦИЈА УГОВОРА

У случају да Корисник као уговорна страна не испуњава уговорне обавезе које су у вези са реализацијом Плана унапређења, као што су достављање извештаја или обезбеђивање услова за спровођење теренске контроле или ако је испуњење било које уговорне обавезе која омогућује увид у реализацију Плана унапређења угрожено, РАС ће доставити упозорење Кориснику Програма и оставити рок за отклањање неусаглашености у реализацији посматраних активности. У случају да наведене неусаглашености у остављеном року не буду отклоњене, РАС може да раскине Уговор и да одустане од свог даљег учешћа у подршци унапређења пословних перформанси Корисника Програма. У овом случају постоји и могућност да се од Корисника Програма потражују сва средства које је добио на име реализације овог Програма.

Корисник Програма је у обавези да реализује обавезне циљеве који су обухваћени Планом унапређења. У случају да Корисник Програма не реализује поменуте циљеве, РАС ће доставити упозорење Кориснику Програма и оставити

одговарајући рок за отклањање неусаглашености у реализацији посматраних активности. У случају да наведене неусаглашености нису отклоњене у предвиђеном року, Уговор ће бити раскинут од стране РАС. Такође у том случају ће РАС потраживати од Корисника Програма средства које је добио на име реализације наведених активности за које се установи да нису реализоване. РАС неће потраживати средства дата за активности за које је установљено да су у целини реализоване, као и средства утрошена за ову намену, а која је обезбедила РАС.

РАС задржава право да затражи додатну документацију у сврху доказивања оправданости утрошених средстава и до три године по реализацији активности обухваћених Планом унапређења. У складу са обрадом примљених извештаја РАС задржава право да обустави исплату односно да затражи повраћај додељених средстава оном Кориснику Програма који је доставио некомплетан извештај или на било који други начин не испуни уговорне обавезе које су у вези са средствима додељеним Уговором.

3.10 ОДУСТАНАК

Уколико Корисник Програма, пре доношења Одлуке о одобравању области за мере интервенције, одустане од даљег учешћа у Програму, у обавези је да о свом одустанку, писаним путем, обавести РАС. У случају да Корисник Програма реши да одустане од даљег учешћа у Програму након доношења Одлуке о одобравању области за мере интервенције, у обавези је да о евентуалном одустанку, писаним путем обавести РАС, најкасније у року од 8 дана од дана пријема ове Одлуке.